

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2021-06-07

Angående del av Johanneshov 1:1 samt del av Kylhuset 15 (Slakthusområdet etapp 2 c), dnr 2019-14267

Samfundet S:t Eriks ståndpunkt

Samfundet S:t Erik ställer sig i grunden positivt till att en ny gymnasieskola uppförs i Slakthusområdet men avstyrker förslaget i föreliggande form, framför allt baserat på avsaknaden av skolgård.

Planförslaget

Syftet med detaljplaneförslaget är att möjliggöra en ny gymnasieskola för cirka 800 elever samt ett hundratal personal i nordvästra delen av Slakthusområdet, i anslutning till den så kallade Fällan. Skolbyggnaden föreslås bli i fem våningar. På det femte planet, vilket är lätt indraget i alla riktningar, anordnas en takterrass för eleverna och på markplan ska sittbänkar integreras längs fasaden. Byggnaden ska enligt beskrivningen få en »rationell huskropp«, med en fasadbeklädnad som skapar mjuka former. Fasadgestaltningen ska dock studeras vidare i den fortsatta processen och presenteras först i granskningsskedet. Utöver skoländamål möjliggör detaljplanen kontor i hela byggnaden, och centrumändamål i bottenvåningen, med syfte att ge flexibilitet för förändrade behov i framtiden. Planen syftar även till att möjliggöra utbyggnad av nya gator och gångstråk i anslutning till fastigheten.

Planprogrammet för Slakthusområdet

Slakthusområdet ingår i det övergripande stadsutvecklingsområdet för den nya Söderstaden som omfattar Globenområdet, Slakthusområdet och Gullmarsplan–Nynäsvägen, och ska enligt planprogrammet tillföra cirka 4 000 bostäder och cirka 10 000 arbetsplatser. Stadsdelen ska enligt målbeskrivningen utformas tätt med stora variationer i skala, volym och gestaltning, och med utgångspunkt från den historiska, kvarvarande bebyggelsen, med syfte att säkerhetsställa läsbarheten i områdets olika tidslager.

Samfundet S:t Eriks synpunkter

Samfundet S:t Erik instämmer i att det framdeles i ett stadsutvecklingsprojekt av denna omfattning kan komma att finnas behov av en högskoleförberedande gymnasieskola inom området, utöver de tre befintliga yrkesorienterade gymnasierna. Det finns dock allvarliga brister i planförslaget som inte går att bortse från.

- Tillgången till friytor för utomhusvistelse är otillräcklig. Skolgård saknas och utemiljön förläggs i stället till takterrassens ytterst begränsade yta om cirka 90 kvm – beräknat på 800 elever motsvarar det en friyta om drygt 0,11 kvm per elev – och till en smal remsa med väggfasta sittbänkar i byggnadens markplan. För övrig utevistelse hänvisas till omgivande allmänna platser och gatustråk. Avsaknaden av skolgård är förvisso inte unik för just detta planprojekt, utan framstår som en allt vanligare strategi i en stadsplanering där exploateringsgraden tenderar att ständigt maximeras. I Liljeholmen finns exempelvis tre gymnasieskolor med ungefär samma geografiska placering, som samtliga saknar skolgård. Eleverna har i stället annekterat Liljeholmstorget och Trekantsparken, vilket enligt Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning har medfört ökat slitage och nedskräpning samt att tillgången för andra brukare starkt begränsats under vissa tider, något som i sin tur lett till konflikter. Enligt Samfundet S:t Eriks förmenande är detta en ohållbar utveckling, som dessutom strider mot Plan- och bygglagens 8 kap § 9 där det bland annat ställs krav på att det vid anordnande av tomter för skolor ska finnas tillgång till tillräckligt stor friyta för utevistelse.
- Tillgången till friytor inomhus är även den underdimensionerad, i det att både idrottshall och en större samlande yta, såsom aula, saknas. Båda funktionerna måste således utlokaliseras till kommersiella anläggningar där tillgängligheten ofta är begränsad. Vare sig aula eller idrottshall är förvisso generella krav på en gymnasieskola, men framför allt ger avsaknaden av idrottshall sämre förutsättningar både att uppfylla läroplanen för skolämnet idrott och hälsa, och att svara upp mot nationella idrottspolitikens första grundsten, nämligen att samhället och skolorna ska främja en god folkhälsa genom att möjliggöra utövandet av idrott.
- Skolbyggnadens gestaltningsmässiga program är i detta skede enbart skissartat och återstår att bearbeta, men föranstaltar att gestaltningen ska »återspegla« innehålllet. Detta framstår dock som en paradox eftersom förslaget samtidigt tar höjd för att byggnadens användning ska vara flexibel och möjliggöra för andra verksamheter om behovet av en skola förändras. Staden bör tänka bort den flexibla lösningen och satsa på en regelrätt skolbyggnad där alla funktioner finns representerade.

Sammanfattning

Samfundet S:t Erik finner det anmärkningsvärt att staden överhuvudtaget överväger att planera för en skolbyggnad som saknar både skolgård andra viktiga funktioner. Speciellt som gymnasieskolan ska uppföras i en ny stadsdel där alla möjligheter till en genomtänkt planering finns. Eleverna ska inte hänvisas till gator, torg och parker för utevistelse, och bör inte heller delvis vara beroende av kommersiella lokaler för undervisning. Samfundet S:t Erik avstyrker därför bestämt planförslaget.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Lotta von Liewen Wistrand
Adjungerad ledamot